

MAGYAR KURIR

Indult Bélsből, Kedden Május' 13-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Északi Amerikai Egyesült Státusok.

Folytatása a' Monroe' beszédének: — „Ilyen a' mi Országunk' állapotjának boldogsága, 's ennek fenntartásától függ minden egyes polgáraink' szerentsés volta. Mellyek tehát azok a' veszedelmek, a' mellyek bennünket tsakugyan fenyegetnek? Ha van valami efféle veszedelem, nekünk ezt jól meg kell esmerünk, 's készen kell szüntelen állanunk ellene. Midön én ezen tárgyról való gondolataimat fejtegetem, ezek a' kérdések tűnnek előmbé: Mi az, a' mi bennünket mostani szerentsés állapotunkra felelt? Miképpen hajtottuk mi végre a' revoluziót? Miképpen kell egyesülésünk Aktusának hibáit megjobbitanunk, úgy, hogy nemzeti Országlásunk módjának nemzeti célzásaink' elérésére elegendő erőt juttassunk, a' nélkül, hogy vagy magános Státusainknak, vagy tsak lakosainknak is különkülön magános jusaikat meg sértsük? Miképpen hajtottuk mi ditsóséggel végre az utóbbi hadakozást? Országló kormányunk a' nép' kezében vala: tehát a' népnek 's az ő hűséges és nagy talentumú előjáróinak köszönhetjük mind ezeket. Ha az egyesült Státusokban lakó nép egyéb principiumok' szerént lett volna neveltetve; ha nem lett volna így kipalléroztatva, ily szabad, 's a' virtusoknak ily kedvellője: megmaradott volna-é ily álhatalosan a' célfelé vezérlő pályának. útján? megáldatott volna-é ily

szerentsés kimenetellel? Ha a' mi választó gyűléseink tovább is oly igasságosok oly jó gondolkodásuak maradnak, a' melyeknek most: így mindenek jól fognak menni. Így jó-lejű 's jó indulatú képviselőket fognak minden kerületeink küldeni a' Congressusba: ellenben ha tudatlanságra jut a' nemzet, ha megromlik, ha porserreggé válik: már így nem-fog alkalmas lenni arra, hogy Felsőgi foglatosságokat gyakoroljon. Már ilyenkor könnyen magához ragadhatja valaki az uraságot; Bitangolót könnyű találni. Ekkor a' nép, önnön maga' megalázásának, önnön veszedelmének alázatos eszközévé leszen. Fordítsuk tehát ezen nagy szerzőokra szemünket, 's iparkodjunk teljes erőben való fenntartatásán. Terjesszük a' tudományokat a' nép közt bölts és a' Constitúcióval megegyező minden eszközök által, mert tsak ezek teszik a' mi szabadságunknak valósgos fundamentumát. —

„Félhetünk mi külső veszedelmektől is; más nemzeteknek környüllállásaik minket is bevonhatnak a' hadakozásba, 's megtörténhet, hogy egyikik vagy másik ellenséges résznek a' leszen célzása, hogy Országlószékünket felfordítsa, hogy egyesülésünk' köteleit össze szaggassa, 's nemzeti mivoltunkat (nemzetiségünket) semmivé tegye. A' mi Európától való nagy távolságunk, 's Országlásunk' módjának igasságos, mértékletes, és békeséges hajlandóságú politikája, megoltalmazhat ugyan minket néminémüképpen ezen veszedelmektől: de tsakugyan még sem-

kell róllok egészen elfelejtkeznünk; szüntelen készen kell állanunk. Sok lakosainknak boldogsága van bizonyos tekintetben a' kereskedéstől és hajózástól felfüggesztve; sokak közülök halászattal keresik kenőreket. A' Hatalmasságok között hadakozás támadván, ezen foglalatokodások félbe szakadnak, 's ha mi az effélékre készen nem tartanók magunkat, haszontalanok lennénk minden tapasztalásaink. Meg kell tartanunk jussainkat, különben elvesztjük characterünket, vagy talám szabadságunkat is. Az a' nép, melly ebben a' tekintetben gondatlan, alig mondhatja el magáról azt, hogy ő a' független nemzetek közé tartozzék. A' nemzeti becsület, legbetsesebb nemzeti tulajdon; minden jó polgárnak szívében a' nemzeti erőnek érzése a' legfelségesebb érzékenység; ezt tehát minden módon gyarapítani kell. —

„A' külső veszedelmek ellen való bátorságért, partjainkat és belső határainkat megerősíteni, tengeri és szárazon való erőnket bizonyos principiumok, és mérseklésszerént regulázni, tökéletes jó rendbe szedni, 's az úgynevezett belső katonaságot (militziát) is haszonnehető állapotra helyheztenni szükség. Széles kiterjedésű partjainknak oly állapotba való helyheztetése, hogy városainkat és belső tartományainkat az ellenség' beütései ellen megoltalmazhassa, költséges lesz ugyan: de ha egyszer elkészülhetnek az erősségek, azután állandók maradnak; és pedig különben megtörténhet, hogy valamelly táborozásban a' miénket csak néhány ezer emberekkel felyülhaladó ellenséges sereg üssön reánk, e' miatt több kárt vallhatunk, mint a' mennyiben a' mondott erősségek kerültek volna, a' hova járulnának ezen esetben polgárainknak magános kárvallásaik és szenvedéseik. Tengeri és szárazon való erőnknek ugyan középserűnek de a' szükséges czállal meg egygyezőnek kell lenni; szárazonvaló erőnk

arra való legyen, hogy várainkat őrizet alatt tartsa, 's a' reánkötő külső ellenségnek első betsapását visszaverje. Ezek teak az első clementumát fogják tenni a' mi nagyobb fegyveres erőnknek; ezen elementum fogja fenntartani a' hadi tudományt, 's fog egy oly kulfő lenni, melyből hadakozás idején a' Státus' tehetőségének ki kell fejtődni. A' tengeri erőnek békességes lábön ugyan, de azonban még is elég tehetősnek kell maradni arra, hogy más hadakozó Státusok között a' mi neutralitásunkat méltóságos módon fenntartathassa, 's polgáraink tulajdonát a' felprédáltatástól megőrizhesse. Hadakozás idején hatalmas segedelemeszköz lesz ez; hadi terheinket könnyíteni, 's a' békességnek elkövetkezését siettetni fogja. — *(Végezte a' jövő pénteken következik).*

Orosz Birodalom.

Annak a' rendelkezésnek, mellyet a' Császár a' keresztényé lett 'Sidókra nézve liadott, foglalatja ennyiben áll: — 1). Az izsráélita-keresztény-közönségnek jószágok adattatnak ingyen és örökös birtokul, hogy azokat megmiveljék, szántsanak vessenek és arassanak. A' jószágok nem személyenként egynekegynék, hanem az egész közönségnek, egygyüttvéve, adattatnak: tehát sem el nem adattathalnak, sem el nem tseréltethetnek, sem valamely egyéb módon el nem idegeníttethetnek, hanem örökre az egész közönség' tulajdonai maradnak. — 2). Ezen jószágokat ők, a' magok költségeken úgy mivelthetik, mint nékiek tettik; azokban önnön szükségekkel megegyező falukat, helységeket, városokat építhetnek; az is föllök fogfüggenni, hogy miképpen telepedjenek le ezen jószágokban, seregesen é vagy magánosan, tsaldhogy társaságban maradjanak, mert ettől külön valni egynek sem lesz szabad. — 3) valamint azoknak a' kik ezen társaságba vagy közönségbe most belépnek, úgy ma-

radékaiknak is, minden vallási külömb-ség nélkül telyes istentiszteletbéli szabad-ság engedtetik, hogy azt minnyájk azon Egyháznak rendtartásaszerént gyakorol-hassák, a' melyhez kiki tartozni fog. Min-den vallásbéliek építhetnek templomokat, iskolákat, és minden egyéb intézeteket a' magok számára. — 4). Ezen *izraélita-keresztény-közönség* a' mi tulajdon ol-talmunk alá tartozik, 's tsak egyedül a' reá való gondoskodás végett egy itt *Petersburgban* felállandó Biztosságtól fog függeni, melynek a' leszen köteleessége, hogy ennek minden szükségeiről gondos-kodjék; ez eleibe tartozik a' közönségnek minden számolása. Azon helycken tehát, a' hol ez a' társaság letelepedig, semmi egyéb tisztségeknek nem leszen semmi szava, 's ennek ügyébe magát telyesség-gel bele nem avathatják. A' közönség hely-ségeinek lelki pásztoraik egyenesen ezen Biztossághoz tartoznak járulni minden te-kintetben. — 5) Szabadságában fog állani a' közönségnek, hogy önnön helységei-ben maga nevezzen magának Főigazga-tói Széket, ily név alatt: *Az izraélita-keresztény-társaság' Kormányzéke*, 's maga válaszszon annak két Elölülöt és négy Assessort, kiknek az említett Biztos-ság által kell megerössíttetni. Ez a' Kor-mányszék ítéli meg a' tagok között elő-fordúlható veszekedéseket 's panaszokat. Az örökségnek, vagyonnak, criminalis történeteknek állapotját a' mi illeli, ezek a' birodalom' törvényei szerént ítéltetnek meg annak ítélőszékei által. Az említett Kormányzék tartozik a' társaságnak min-den származandó helységeiben a' tsendes-ségnek rendnek és erköltsnek fenntarta-tására ügyelő politziát felállítani, a' nyüg-batatlan 's a' más tagokat megbotránkozta-tó embereket a' társaságból kiszorítani, minden efféle történetekről a' Fő bizto-ságot előrealóképpen tudósítani. A' tár-saságból kizáratott tag ezen társaságnak minden jusaival való élést elveszti. —

6) Ezen gyülekezet' tagjainak nem tsak a' magok letelepedésének helyyén, hanem az egész birodalomban polgári jus adat-tatik; a' melyhez képpest külső-belső ke-reskedést folytathalnak közönséges adófi-zetés mellett; kézmiveket, mestersége-ket üzhetnek, házakat bótokat birhatnak; fábrikákat manufaktúrákat állithatnak fel a' nélkül, hogy tzebbe állani köteleztet-nének. — 7). Ennek a' társaságnak tag-jai a' nékiek adatott jöszágokban sert pá-linkát főzhetnek; külömbkülömb nemü éde-sített pálinkát 's egyéb italokat készíthet-nek a' magok szükségekre 's az ő földjei-ken általmenő útasok' számára is, tsak-hogy ezen italokat a' nékiek engedtetett földnek határain kívül ne vigyék. — 8) Ezen közönségnek vidékein sem a' Korona sem olyan magánosok, a' kik a' tár-sasághoz nem tartoznak, semmi kortsma 's egyéb efféle árusházakat nem tarthat-nak. A' társaság' helységeiben ezeknek engedelmek nélkül senki le nem teleped-het, a' ki a' társasághoz nem tartozik. A' kik erre engedelmet nyernék, irássoknak kell arra lenni, 's a' helységnek, a' hol letelepednek, felelni kell érettek. — 9) Ezen közönségi Kormányzéknek jus ada-tik arra, hogy tagjai közzül mindenek-nek passust adhasson a' birodalom' hatá-nain belől való útozásra: arra való pas-sust ellenben, hogy külső országokra 's onnét vissza útozhassanak, ezek is ott köteleztetnek keresni, a' hol más lakosa-ink. — 10) Ezen izraélita-keresztény-gyü-lekezetnek tagjai minden polgári és kato-na-szolgálatok alól felszabadíttatnak. De azonban ha valaki közzülök az ebbe vagy amabba való felvétettötést maga találja kívánni, felvétettethetik. Az ő faluik és házaik hasonlóképpen felszabadíttatnak a' kvártélyadásnak, postatartásnak, útas-hordozásnak, 's minden efféle tartozások-nak nemei alól, melyekkel a' Státusnak tar-toznának. Ha az ezen közönségre ügyelő Biztosság valakit akár mi okra nézve ezen

új plántahelységekre küld, azeránt egész betsülettel kell viseltetni. — 11) Ugyan ezen közönségnek megengedtetik, hogy a' maga tagjai közzül egygyet Petersburgba küldhessen 's itt tarthasson a' közönség' dolgainak a' Biztosságnál való folytatása végett. — 12) Mind azoknak, a' kik ezen izraelitákból lett keresztény társaságba beállanak, megengedtetik, hogy 20 esztendő alatt semmi adót ne fizessenek. Ezen időnek eltelése után pedig ők is a' szerént fizetnek, mint a' több Orosz alattvalók. — 13) A' külső Országi 'Sidóknak, a' kik valamely keresztény vallásra általállanak, megengedtetik, hogy az ezen közönségnek adatott jószágokban letelepedhessenek 's a' közönségnek adatott minden jusokban részesülhessenek. Az Orosz birodalmat, valamint a' közönség egyéb tagjai, azután is teltzések szerént elhagyhatják, ha, három esztendőre tartozó adóikat 's azt, a' mivel a' Koronának az Orosz birodalomban szerzett tökepénzeikért fizetni tartoznak, letették. — 14) Az ezen közönségre ügyelő Biztosságra bizattatik, hogy az itt előadott principiumokkal meg egygyezőleg, a' közönségnek helybeli kormányoztatásáról, az ő közönséges intézeteiről, 's ennek egyéb körülállásairól, különösen pedig az ifjuságnak a' tudományok 's a' keresztényi oktattatás által való formáltatásáról, körülállásos regulákat készítsen. — “

„Sándor.

Nagy Britannia.

Lord Holland a' felső házban egy történetről beszéllett panaszolva Április' 21-dikén, a' melly szerént *Liverpoolban* az ott lévő politziai előjárók egy *Wright* nevü nagyon koros, de közönséges tiszletben lévő *Unitarius* (egy istent-tiszteelő) Papot, prédikállás' alkalmatosságával nyilatkoztatott vélekedésiért, mint a' tsendességnek megháborítóját, a' mellett is, hogy a' Parlamentumnak egy Aktája mindenféle keresztény vallásu embereknek

bátorságot ígér, fogságra tételt. — Lord *Sidmouth* azt mondotta, hogy ő ezen történetről még eddig semmi hivatalos tudósítást nem vett. — A' *Chesteri* Püspök ellenben úgy ítelt, hogy a' *Wright* ur' elfogattatása igen jól esett, minthogy a' Szent Háromságnak 's a' Lélek' halhatatlanságának tudománya ellen prédikállott. — Más néhány Lordok azzal mentették az öreg Papot, hogy nem tsak maga hanem halgatói is tagadják, hogy a' Lélek' halhatatlansága ellen prédikállott volna: a' mi pedig a' Háromság' tudománya ellen való prédikállást illeti; ezt néki senki meg nem tilthatja, mert ez az ő Religiójának sarkalatos tudománya.

A' múlt Április' közepén egy kézírás érkezett a' *Cobbet*' hetenkéntjáró újságleveléinek mostani kiadójához, kérettelven, hogy jó fizetésért nyomattassa ki néhány ezer exemplárokban. Tndtára adatott a' kiadónak az is, hogy készen legyen a' nyomtatványokkal, kihez vigye őket, ki a' nyomtatásért megfizetvén által fogná azokat venni. Ezen irás az utzakra kifüggeszteni való lett volna: de nem találta a' nyomtató jónak könyomtattatását, hanem inkább a' Belső Minister' kezébe küldötte. Foglatatja e' volt az irásnak: Meghivattatott a' nép, hogy Május' 4-dikén reggeli 9 órakor 5 minutakor, dárdásan, kiki a' maga templománál, gyülekezék össze. Mikor pedig 10-et üt az óra abban a' pertzben oszoljon szélyel minden ember a' maga lakhelyére; annak az Országlószék' szemei előtt való megmutatására, így fejezi ki magát a' hivogató cedulának írója, hogy a' népmég segyveresen is össze tud gyülekezni, a' nélkül, hogy a' törvények eránt tartozó tiszteletet 's engedelmességet megsértse. Hogy kiki mi módon tehessen szert dárdára a' legeggyűbb módon megtanittatnak a' hivogató cedula által az emberek; tsak egyegy hegyes kést kell, úgy mond, a'

seprűnek megfordított végébe kötni a' hegyit kifelé hagyván.

A' Portugallus Udvar 30,000 puskát vásároltatott észsze Angliában; mellyek közül 6000 darabot már el is vittek Lisbonába.

A' Parlamentum' alsó háza, minek utánna az ő Orátora meggyógyult 's Orátori helyére ismét felült volna, Aprilis' 24-dikén tartotta újabb rendbéli első ülését. Az ebben előfordult nevezetesebb tárgyak ezek voltak: *Bennet* nevű tag *Staffordshiréből* Wolverhamton nevű fabrikás városból egy kérő irást nyujtott-bé, melynek 5000 polgárok irták alá neveiket, kik azt kéri, hogy ha tsakugyan semmi egyéb módon nem tudnak rajtok segíteni, mütassanak legalább arra módot, hogy miként vándorolhassanak ki hazájokból. Elő beszéltette *Bennet* úr, hogy a' nevezett fabrikás vidéken az éhség már sok embereket megölt. — *Lambton* azt jóvállotta, hogy kéri a' Régens Prinztel, hogy mind azokat a' levelezéseket, mellyek az 1814-dik esztendőben Május hónapoltfogva Augustusig a' Portugalliai akkori Régens Princznek Brasiliából Európába lejendő visszatérésére nézve a' két Udvarok között folytak, terjesztesse a' Parlamentum' eleibe. — *Ponsonby* arról tett jelentést, hogy ő Május 15-dikén azt fogja kívánni, hogy a' Ministerek minuen útasításokat terjeszsenek a' Parlamentum' eleibe, a' mellyeket Sir *Wellesleynek* a' Madridi kérés eránt való alkudzásra nézve adtak volt. — *Grattan* arról tett ígérletet, hogy Május 6-dikán az Irlándiai R. Catholicusok' ügyire nézve teszen jóvállást.

A' Kintstármester megígérte ugyan ezen ülésben, hogy April. 28-dikán azt a' módot az alsó ház eleibe terjeszti, hogy a' fabrikásokat mi módon lehessen felsegélteni, 's ez által a' közönséges inségnek elejét venni. Mint előre is jelentette, abban határozódik jóvállása, hogy valami 2

millió font Sterlingekre telő új papíroapénzt kell számokra határozni 's nékiek költsön kiosztani, de úgy, hogy idővel ne tsak ők magok, hanem közönségesen az országnak minden lakosai fordítsák ezen sümmit vissza a' kintstárnak, melyből a' fog következni, hogy az elszegényedett lakosoknak felsegítettésében mindenek részesülni fognak.

Szent Ilona.

A' Londoni Kurir ilyen tikkelyt adott: ki egy Londoni más újságból a' múlt Apr. 23-dikán: — „Egy útas, a' ki elébb a' Jóremenség' fokán 's végre Szent Ilonán is megfordult, 's nemrég a' Portsmouthi kikötőhelybe visszaérkezett, innét ezeket irta hozzánk: — „Az alatt, hogy *Sz. Ilona* szigetén tartózkodott, tsak egyetlenegyszer 's ekkor is tsak meszsziről látta *Bonapartéta*' háza előtt sétálni, kiis nagyon kemor gondolkozásba merülve látszott lenni; ruházatja nagyon pangyola 's még ekkor is az a' zöld nagy kaput volt rajta, mellyet a' *Sz. Ilonára* való evzéskor a' Northumberlandon viselt. A' vállain lévő ezüst tsukrok nagyon elhalaványodtak, 's a' három szegletű kalap nagyon elavult; a' lábain fekete selyemi harisnyát és paputsot viselt. Nem sokkal ezen útasnak eljövele előtt 14 strázsát állítottak a' háza' környékire, a' kik ugyan nappal némimémü távolságra tartózkodtak, hanem éjjelre éppen a' ház mellé mentek; 's a' számát ezen strázsáknak még nagyobbra nevelték azolta, hogy *Bonaparte* egy házi butores lábában elsöknü akart, a' melly mindazáltal megakadályoztatott. Ezen időtől fogva igen ritkán lehet a' házán kívüln látni. Ez a' tudósító az *Adamant* nevű fregáton érkezett vissza Angliába, 's azt beszéli, hogy ugyan ezen hajón jötték haza a' *Sz. Ilona* szigetén lévő 53-dik Regcmentből három olyan katonák is, a' kik eltöltötték az Angliai rendelésekszerént szokásban lévő 7 esztendei katonaszolgálatot, 's a' kik éppen azon éjjel,

mellyen a 'Bonaparte' elszökésének munkába kellett volna vétettetni, strázsán voltak. — (Említők elől, hogy a' Londoni Rurir, tsak más újságból, és nem maga levelezője után adta-ki ezen zikkelyt; tehát tsak ahoképpest kell itélni fölöle az olvasóknak).

Spanyol Ország.

A' Londoni újságokban erőssítik, hogy a' Meksikói pénzverő műhelyből, a' honnét eddig 26 millió Piastereket kapott Spanyolország, 1815-ben nem kapott többet 7, és tavaly 6 milliónál. — Ugyantsak ezen Anglus levelek hírellek, hogy Mártyius' 28-dikán nagy támadás lett volna *Kadixban* azon seregek között, a' melyeket hajókra akartak ültetni, hogy Amérikába vigyék őket. Későbbi levelek szerint mindazonáltal tsakugyan eleveztek onnét Apr. 1-sőnapján 22 szállító hajók, mellyek közzül tizen fegyveres népet visznek; a' többi magános kereskedők tulajdona.

Infans Don Antonio, a' IV-dik *Károly* volt Király' legifiaibb fija, April. 20-dikán *Madridban* meghalt. Ez a' Princez volt az, a' ki Madridban az Országlás' folytatására hátra hagyatott vala akkor midőn VII-dik *Ferdinandus* útját Bonapartéhoz Bayonnéba vette volt, 's azután (1808-ban, Május hónapban) maga önként a' Királyi familiához ment, 's ezzel egygyütt az 1814-dik esztendőnek elejéig Frantzia országban fogságban ült.

Az a' beszéd folyt Spanyol országban, hogy az Országlószerék a' Hollandusoknál 8 millió Piastereket kerestet költsön, hogy az egyesült Amériikai Státusokkal oly alkudozásba botsátkozott, melly szerint a' két Floridát által akarja nékiek egy jó suinma pé: azért engelnai, és hogy az Anglus Országlószerékkel még folytatja az alkudozásokat azeránt, hogy ez, közbenjárskodja viszza néki a' pártoskodó Amériikai tartományokat.

A' Rio Janeiroból jött levelek sze-

rént az ott lévő Anglus. és Spanyol Köve: tségiágensek protestáltak a' Portugallusoknak a' La Plátai pártoskodó Spanyol tartományokhoz tett expeditziójok ellen, 's azt is írják ugyan onnét, hogy a' Spanyol Udvar eleibe terjesztette volna a' maga Agense által a' Brasiliai Udvarnak azt, hogy melly nagy kedvetlenségére szolgáljon néki, ennek az insurgensek eránt kijelentett magaviselete.

B é t s.

Ő Cs. K. Felsege méltóztatott Méltóságos Gróf *Esterházy László* urat az Erdélyi Nagy Fejedelemségbéli Királyi Törvényes Táblától, a' hol eddig mint számfelett való Assessor szolgált, szép tudományára, megkülömböztetett szorgalmatosságára, 's derék magakalmaztatására való tekintetből, a' Bétsben lévő Erdélyi Udvari Fels. Cancellariához, fizetés nélkül szolgáló számfelett való Udvari Secretariussá kegyelmesen kinevezni.

Ma, kedden, Május' 12-dik napján, estvéli 7 órakor, azon Bétsi Cs. K. épületben, melynek *Burg* a' neve, 's az ő Cs. K. Felsegek' lakóhelye, fényes pompával tartatik *Leopoldina* ő Cs. Fő Hertzegaszszonyosságának ő Királyi Hertzegségével, a' *Portugalliai*, *Brasiliai* és *Algarbiai* egyesült Királyság' Koronaörökösével való menyegzői összeadattatása. A' házassági megáldatás' pompáinak végződése után, melyben *Károly* ő Cs. Fő Hertzegsége fogja (az úgynevezett *procuratio* által) a' Vö-legény képét viselni, olyan udvarlások lesznek a' Fels. Udvarnál, a' melynek új esztendőkor vagy az ő Cs. K. Felsege születése' napjakor lenni szoktak.

Jobbítás. — A' 36-dik számú Magyar Kurir' 282-dik lapján, a' hol ezen szók vannak: a' város Kápolnáig, vagy két szó kimaradván, így kell megjobbitani: *a' város Kápolnáig kísérte*, melly más fél postamértföld oda, 's a' többit is ehézképpest kell megváltoztatni.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

E r d é l y.

Károly-Fejérvárról, Aprilisnek 24. - dikén
1817.

Nékünk a' Sz. Husvét-ünnepi örömmel nem kevéssé megzavará egy szomorú történet, Méltóságos Erdélyi Püspök ur ö Excellentiája' kedves, édes Attyának, Tek. Rudnai, és Divékújfalusi Rudnai András urnak, az örök-életre által léptető elaluvása. Ez a' nagy tökéletességű Férjfiú vala amaz időnkbeli igaz Izraelita, kiből nem vala álnokság (Jo. 1. v. 47). Ez vala Izraelnek az Isteni félelemben ritka követője, kiből az ártatlanság szembe-tilünöleg látündöklött. Mivel pedig mind virágzó ifjúságában, mind korosabb idejében Istenfélő, és ártatlan élete folytatásával tettetes volt az úr előtt, héte-lyesedett ő rajta a' Mindenhatónak Sz. akarata, mellyet az Angyal régenten *Tobiásnak* e'képpen nyilatkoztatott ki. *Mivelhogy kedves valál az Istennél, szükség volt, hogy a' kérésért megpróbálna téged.* (Tob. 12. v. 13.) Mert meglátogattatott ő Tóbiáshoz hasonló módon, szeme világának elvesztésével, 15 esztendőök lefolyása alatt; mind halálig setétségben ült, és az ég világosságát nem látta. (Tob. 5. v. 12.) Mely Loszszas idő nem egyéb volt Néki, hanem vig lélekbéli öröm-napok' selderülései, az örökkévalóságról folytatott elméllkedések, éjjeli, nappali buzgó fohászkodások, imádkozások, az Isten Sz. akarattyának elrejtett bölts ítéleteinek szünetnélkül való megasztalásai, dicsőítései.

Nintsen itt semmi entuziasmusnak felforradt elragadtatásnak helye; mert valaluk csak ezen tökéletes Férjfiat ismerték, benne a' békességes türesre nézve *Tobiásnak* eleven képét is megismérték. El is hiszem, hogy a' mi időnkbeliek közül egy vala ő, a' kire ama' Tobiásról irt Sz. igék méltán alkalmaztathatnak: *E'*

Késértetet pedig azért engedé az úr rajta történni, hogy az utánnavalóknak az ő békességes szenvedése például adatnék, mint a' Szent Jóbe is. Mert, mivelhogy gyermekségétől fogva félté az Istent, és az ő parantso-latait megőrizte, nem szomorkadék az Isten ellen, hogy a' vakság tsapása történt volna rajta, hanem az Isteni félelemben alhatatosan megmarada, hálákat adván az Istennek az ő életének minden napjaiban. (Tob. 2. v. 12. 13. 14.)

Hanem még is az a' különbség vala ama régi, 's ezen mi Tobiásunk között, hogy az, a' vakság nyomoruságában, tsufolatott, kesergettetett attyafiaitól, rokonitól, ez pedig minden körül-lévőktől, főképpen szeretett jó *Fiától* (meg enged ez itt ennek a' pompátlan, rövid, de betses, és édes névnek) és Tek. Radovits Judith Kiaszszony-rokonnyától különös nagy tiszteletben tartatott, és soha meg nem unakozó éjjeli, nappali szolgálatok készségével szerettetett: mert végebe nem vitelhetett soha egy Fiutolis szorossabban, mint ettől az Atyai tökéletességek örökségével bíró Fiutól, a' Szülőkhöz való tiszteletnek, és szeretetnek kötelessége, ugymint, a' ki édes Attyát, mint tulajdon szemefényét féltvén, mint drága édes terhét mindenütt magával hordozván, táplálta, ápolgatta, Fiui tiszteletének, szeretetének tselekedettel bizonyított jeleivel, és kinyilatkoztatásaival minden áldott napon több ízben vigasztalgatta. Hasonlóképpen nem lehet egy leg jobb Anyában gyermekéhez való dajkálkodást szorgalmasabban kívánni, mint sem a' mellyel a' fenn tisztelt Kis-Azszony az ő kedves örege körül-gondoskodott.

Azonban mind ezen vigasztalások és gondoskodások között tetszett az Élet urának hív szolgáját ez élethől, nem külö-

len mint Ábrahám Pátriárkát, idegen földön, magához szállítani. Mely szerint a' mű Tobiásunk hosszas békességes türesben, szenvedésben gyakorlott szarándok-ságát, és egyszersmind pályafutását, életének 87-dik esztendejében, minden hosszas betegeskedésen kívül, sőt a' haldoklóknak minden végső kínódási nélkül, minnekutána a' szükséges szentségekkel élt volna, utolsó pihenéséig buzgón imádkozgatván, egy tsendes, és tsak elszenderedéshez hasonló halállal, Aprilisnek 12-dikén boldogul elvégezte, bé sejezte, mely szomorúságba merítvén, *Háza Koronájának lehullásán* kesergő édes fiát, nemkülömben azon busuló, és bánkodó kedves Kis-Aszszony rokonnyát, hogy tőle szíves dajkálkodásinak szeretett tárgya elvétetett légyen.

Hideg tetemei, a' számos Sz. Misedozatok bemutatása után, Apr. 15-dikén a' Fő Tisztelendő Káptalannak, egész Papságnak, Katonaságbéli Tisztségnak, Tanátsbéli Uraknak, és több más úri személyeknek öszve sereglett sokasága jelenlétekben, illő fényességű halotti pompával a' Püspök, és Káptalanbéliiek Temetőjébe, ugymint az öreg Templom sírboltjába letételett.

Mind ezek pedig a' leirt környürlások arra szolgálhatnak, hogy mind a' békességstüresre, mind a' Fiui kötelesség pontos telyesítésére, mind pedig a' Keresztény-Felebaráti irgalmasságnak teiti tselekedeteire nézve, a' fennebb előhozott Sz. ige értelme szerint, az élőknek hathatós, és buzdító *példa adassék*, valamint annak eszünkbe-juttatására is, hogy a' millyen az élet, olyan a' halál.

S. M. K. K.

Kolozvárt' a' fő Uri rendű ifiak köz-

zül néhányon szép követésre méltó példát mutattak a' jótételre, a' kik annyi pénzt tettek egybe, hogy négy hónapok alatt naponként 150 szükölködőknek osztatik abból Rumford leves.

Ö Felsőge méltóztatott *Kesselőkői Majthényi Imre* Urat, a' Kir. Magyar Helytartó Tanátsnál lévő Concipistát, s több N. Vármegyéknek Tábla Biráját, Cs. Kir. Valóságos Kamarássá nevezni. —

A j á n l á s.

Egy virágzó idejében lévő Magyar ifjú, a' ki nagyobb tökéletességeknek megszerzése végett ide Bétsbe felköltözött volt, és itt előjáróinak legnagyobb megelégedésével magát N. N. ítélőszéknél gyakorolta, e' mellett részint itt, részint pedig idejöttel előtt Magyar Országon több nevendék Törvénytánuolókat hazai oktatása által, szülejeknek örömeire, és a' hazának hasznára minden törvényes tárgyokban előmenetelesített, ajánlja magát azon érdemes Hazájaiainak, a' kik nevendék szülöttyeket a' Törvénybe magok mellett, oda haza tökéletesíteni kívánják, a' törvényes Cursusnál két vagy három esztendőbeli tetszésék szerint leendő oktatására, melly mindazonáltal a' szorgalom mellett, nem az időre, hanem az oktatóndó tehetőségére rekesztődik-be; főképpen pedig kívánná ezen szerentsét, az ajánló, olly Érdemes Atyáknál megnyerni, a' kik magok törvényes szolgálatot viselnek, hogy ez által az ajánlónak annál nagyobb út nyitattatnék tehetőségének kimutatására. A' ki ezen szolgáltyát kívánná, kéreletlik, hogy magát itt Bétsben nálam, a' Magyar Kurirnál, levele által Julius' utolsó napjáig jelentse, a' mikor is az Ifiúnak közelebből való esmerése végett, bővebb tudósítások nyujtatni fognak.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Máj. 9-dik napján 331 $\frac{1}{2}$ — 10-dikén 334 $\frac{1}{4}$ — 12-dikán 334 $\frac{3}{4}$ forint!